Energimyndigheten

Datum
2026-10-22

Läget inför vintern 2026/2027: Diesel, flygbränsle & naturgas

De globala energimarknaderna har sedan tidig vår påverkats kraftigt av konflikten i Mellanöstern och de omfattande exportstörningar i Hormuzsundet som den medfört. Störningarna påverkar en stor mängd råvaror, produkter och marknader, men för europeisk del har påverkan ur ett energiperspektiv framför allt varit påtaglig på marknaderna för flygbränsle, diesel och naturgas. Detta underlag redogör kortfattat för hur nuläget ser ut på respektive marknad samt vilka osäkerheter som finns under den kommande vintern.

Ett ansträngt men hanterbart försörjningsläge

Europa går in i vintern 2026/2027 med ett mer ansträngt försörjningsläge för diesel, flygbränsle och naturgas än normalt. Konflikten i Mellanöstern har under året minskat tillgången på respektive bränsle samtidigt som lagren pressats ned och konkurrensen om tillgängliga leveranser hårdnat. Förutsättningarna skiljer sig åt mellan marknaderna, men en gemensam nämnare är att Europa i allt högre grad är beroende av att kunna attrahera alternativa importvolymer från andra delar av världen än Mellanöstern. Den globala dieselmarknaden framstår vidare som särskilt ansträngd för tillfället, medan flygbränslemarknaden gynnas av att sommarens högsäsong för flygande nu är förbi. För naturgas är försörjningsläget samtidigt hanterbart men mer beroende av väder och tillgången på LNG.

Den samlade bedömningen är att försörjningen i Europa och i Sverige i huvudsak bör kunna upprätthållas under vintern, men med mindre marginaler än normalt för att hantera ytterligare störningar. Det gör däremot att försörjningen skulle kunna komma att behöva säkras till väsentligt högre och mer volatila priser än normalt. Bedömningen gällande försörjningssituationen förutsätter samtidigt att inga större ytterligare störningar i tillförseln eller efterfrågan inträffar. Givet att marginalerna nu är mindre än vanligt kan exempelvis en förvärrad situation i Mellanöstern, en mycket kall vinter i Europa, eller andra tillkommande störningar i import eller produktion snabbt förändra läget.

Utvecklingen på energimarknaderna präglas av stor osäkerhet

Utvecklingen på de globala energimarknaderna under kommande månader präglas av ett flertal osäkerheter. Den enskilt viktigaste osäkerhetsfaktorn för samtliga marknader är den fortsatta utvecklingen i Hormuzsundet. För samtliga marknader har det under året kunnat noteras en gradvis återhämtning av exportflödena från Mellanöstern, vilket kombinerat med ökade exportflöden från andra regioner förbättrat utbudssituationen något jämfört med i våras. En eskalering av konflikten i Mellanöstern under oktober har dock i skrivande stund

Postadress: Box 310 • 631 04 Eskilstuna • Besöksadress Gredbyvägen 10
Telefon 016-544 20 00
registrator@energimyndigheten.se
www.energimyndigheten.se
Org.nr 202100–5000

skapat nya frågetecken kring trafiken genom Hormuzsundet, och stor osäkerhet råder framöver gällande i vilken utsträckning exporten kommer att kunna fortsätta den positiva återhämtningstrend som etablerade sig under slutet av sommaren. Andra gemensamma osäkerhetsfaktorer är en mindre diversifierad import i form av ett mer påtagligt beroende till USA samt utvecklingen i Asien där efterfrågan, raffinaderiproduktion och exportpolitik kan komma att få en stor påverkan på europeiska energipriser i vinter.

Dieselmarknaden pressas av parallella utbudsstörningar och säsongsmässigt högre efterfrågan

Den globala dieselmarknaden har stramats åt betydligt under året till följd av minskad export från Mellanöstern, men också från Ryssland. Samtidigt har mycket höga raffinaderimarginaler under senare tid gett starka ekonomiska incitament för raffinaderier att maximera dieselproduktionen där det är tekniskt möjligt att göra så. Stigande priser har också gjort Europa till en alltmer attraktiv destination för de volymer som finns tillgängliga på den globala exportmarknaden. Den globala efterfrågan på diesel är dock normalt som störst under det fjärde kvartalet varje år, vilket innebär att marknaden precis gått in i sin mest utmanande period rent efterfrågemässigt. Den samlade efterfrågan väntas dock dämpas något av höga priser och en svagare ekonomisk utveckling, jämfört med förväntningarna innan konflikten i Mellanöstern startade. IEA-ländernas påskyndade avtappning av beredskapslager inom ramen för IEA:s samordnade åtgärder, där ett behov av diesel särskilt pekats ut, kan vidare komma att bidra med viss lättnad på marknaden under slutet av året. Även en ökad rysk export skulle kunna ge ytterligare lättnad, även om möjligheterna för detta begränsas kraftigt av skador på rysk raffinaderiinfrastruktur till följd av ukrainska attacker. Sammantaget finns förutsättningar för en viss förbättring av utbudet på dieselmarknaden de närmaste månaderna, men samtidigt förblir marknaden känslig för nya produktionsstörningar, exportbegränsningar och ökade fraktkostnader.

Flygbränslemarknaden fortsatt känslig för störningar trots lågsäsong för flygande

Den europeiska flygbränslemarknaden visade under våren och den tidiga sommaren en god förmåga att anpassa sig till exportstörningarna i Mellanöstern. Ökad europeisk produktion och större import från alternativa leverantörer bidrog till att möjliggöra fortsatt flygande även under sommarens högsäsong. Sedan dess har produktionen dock börjat minska, samtidigt som det finns indikationer om att de kommersiella lagren i Europa fortsätter att sjunka. Däremot har den europeiska flygefterfrågan passerat sommarens högsäsong och går nu in i en period med säsongsmässigt lägre efterfrågan. Möjligheterna för Europa att attrahera exportvolymer från den relativt välförsedda marknaden i Asien ser i nuläget dessutom relativt goda ut. Samtidigt konkurrerar flygbränsle till viss del med diesel om raffinaderiernas produktionskapacitet. Om dieselmarginalerna förblir höga kan raffinaderier med flexibel produktion prioritera diesel i större utsträckning, vilket därför skulle kunna påverka produktionen av flygbränsle. Den samlade bedömningen är därför att lägre säsongsefterfrågan och fortsatt

import kan bidra till en bättre balans, men att minskande produktion och lägre lagernivåer kan göra att marknaden förblir sårbar. Ett nytt större avbrott i produktion eller importflöden till Europa skulle snabbt kunna förändra bilden. Samtidigt har flygbränslepriserna ökat, bland annat till följd av den senaste tidens kraftigt stigande dieselpriser, vilket i sig skulle kunna medföra en risk för inställda avgångar på grund av ekonomiska skäl, vilket var fallet för ett flertal flygbolag under våren när priserna låg på en liknande nivå.

Historiskt låga gaslagernivåer utgör främst en prisrisk för naturgasförsörjningen i vinter

Europa går samtidigt in i vintern med historiskt låga naturgaslager. Den 1 oktober var EU:s lager fyllda till omkring 72 procent, klart under nivån vid samma tidpunkt föregående år. Trots detta bedöms Europa ha tillräcklig flexibilitet för att möta efterfrågan under vintern. Bedömningen bygger dock på att inga större ytterligare störningar inträffar. Temperaturerna kommer att få en stor betydelse för hur snabbt de europeiska gaslagren töms i vinter. En mild vinter skulle begränsa efterfrågan och ge marknaden större utrymme att hantera eventuella leveransproblem. En kall vinter, särskilt om den sammanfaller med en mer begränsad LNG-tillgång, skulle däremot kunna leda till snabb minskning av gaslagren och kraftiga prisuppgångar. Även efterfrågan i Asien blir viktig. Om exempelvis väderfenomenet El Nino bidrar till mildare vinterväder i delar av Asien kan efterfrågan på gas för uppvärmning minska, vilket skulle kunna frigöra LNG-volymer för Europa. Sambandet är dock osäkert och bör betraktas som en möjlig lättnad snarare än en förutsättning för att försörjningen ska fungera. Erfarenheterna från vintern 2022/2023 visade vidare att Europa har förmåga att hantera ett kraftigt försämrat försörjningsläge genom att attrahera LNG och anpassa konsumtionen till marknadens förutsättningar. Denna förmåga finns till viss del kvar, men är inte kostnadsfri. Med lägre lagernivåer vid vinterns början och en fortsatt osäker global LNG-marknad blir konkurrensen med Asien och beroendet av amerikanska leveranser särskilt betydelsefulla. Även om gasen räcker skulle priset för att säkra volymer kunna bli högt. Dessutom påverkar vinterutfallet utgångsläget för att fylla lagren inför nästa vinter, vilket gör att ett ansträngt marknadsläge kan få konsekvenser långt efter vintern 2026/2027.

Energimyndighetens beredskap inför vintern

Energimyndigheten arbetar brett med att följa utvecklingen på energimarknaderna, planera för olika händelseförlopp och upprätthålla beredskap för situationer som kan påverka energiförsörjningen och energianvändarna. Arbetet sker både inom myndigheten och i löpande dialog och samverkan med andra myndigheter och berörda aktörer. Vilka åtgärder som kan bli aktuella, och när de i så fall bör vidtas, beror på hur situationen utvecklas och behöver utgå från en samlad bedömning av bland annat prisnivåer, varaktighet, bakomliggande orsaker och konsekvenser för olika aktörer.

Energimyndigheten omvärldsbevakar för att följa utvecklingen på energimarknaderna och publicerar varannan vecka ett nyhetsbrev om de globala energimarknaderna samt veckovis en aktuell lägesbild över Sveriges energiläge. Energimyndigheten är också representerade inom EU-samarbeten så som Oil Coordination Group, Gas Coordination Group och Electricity Coordination Group. Där samlas samtliga medlemsländer för att få en gemensam bild av energiläget i unionen. Informationsdelning gällande utvecklingen på oljemarknaden och koordinering med andra medlemsländer vid eventuell krishantering sker också via det Internationella Energirådets (IEA) Standing Group on Emergency Questions (SEQ) och Standing Group on Oil Markets (SOM). IEA:s medlemsländer beslutade i mars om en gemensam lageravtappning av beredskapslager motsvarande 400 miljoner fat olja, som svar på utvecklingen i Mellanöstern och dess påverkan på den globala oljemarknaden. Sverige genomförde sin del av denna avtappning under oktober. Utöver det internationella samarbetet håller Energimyndigheten också fortsatt tät kontakt med branschaktörer och branschorganisationer, bland annat i form av regelbundna avstämningar kring försörjningsläget på respektive marknad.